

[Harald Jensen.]

gørende, og at det var nødvendigt at komme Udvandrerne til Hjælp paa en ganske anden Maade, end der var Mulighed for efter Loven af 1868. Særlig var man opmærksom paa den Skade, som visse Sider af de private Udvandringsagenters Virksomhed forvoldte, og man var klar over de fuldstændig farvede Meddelelser, der fra den Side ofte blev stillet til Emigranternes Raadighed. Man ønskede derfor den Gang, særlig fra Landstingets Side, indsat Bestemmelser i Loven, der muliggjorde et saadant Tilsyn med Udvandringen og med Udvandringsagenterne, samtidig med at man ønskede, at de fornødne Oplysninger kunde stilles til Raadighed for dem, der ønskede at udvandre.

Bestemmelser i den Retning kom imidlertid ikke ind i Loven den Gang, men man var indenfor Landstingsudvalget fuldstændig enig om, at de Spørgsmaal, man her havde beskæftiget sig med, vilde melde sig paa ny, fordi, som man sagde,

„Trangen til et saadant særligt Tilsyn vil gøre sig gældende med saa stor Styrke, at dette Forslag vistnok vil komme til at foreligge i en ikke fjern Fremtid.“

Denne ikke fjerne Fremtid, som Landstingets Udvalg den Gang forudsaa, har altsaa foreløbig ladet vente paa sig i 56 Aar. Naar man ofte i Befolkningen beskæftiger sig med Rigsdagen og taler om, at den i Tide og Utide griber ind i Spørgsmaal, den skulde holde sig fra, kan man vistnok med lige saa stor Ret fremhæve, at Rigsdagen og Statsadministrationen ofte undlader at tage Stilling til Spørgsmaal, som den i høj Grad burde beskæftige sig med. Det er det, der foreligger i dette Tilfælde. Man begynder nu paa ny at beskæftige sig med et Spørgsmaal, som har foreligget i 60 Aar for dansk Lovgivning!

Det foreliggende Lovforslag vedrører ikke selve det Spørgsmaal, om man fra Samfundets Side skal medvirke til at fremme Udvandringen eller til at hemme den. Dette er et overmaade stort og overordentlig interessant Problem, men det berøres, som sagt, ikke af det foreliggende Lovforslag, og jeg skal derfor heller ikke beskæftige sig med denne Side af Sagen, men kun holde mig til det, som vedrører Lovforslaget. Der foregaar jo faktisk Udvandring hver Dag, og det, det kommer an paa, er at hjælpe denne Udvandring paa de Omraader, hvor det er muligt; det er det, Lovforslaget tager Sigte

paa, og det er den Opgave, vi nu skulde se at løse.

Mit Parti kan ganske tiltræde de Synspunkter, som ligger til Grund for Oprettelsen af Udvandringskommissariatet, nemlig at man skal komme Udvandrerne til Hjælp med solide, positive Oplysninger.

Den Form derimod, som Udvandringskommissariatet har faaet, tror jeg ikke kan siges at være absolut heldig. Der er for det første selve Navnet Udvandringskommissariatet; det er i Virkeligheden et Ord, som egner sig ved Foretagelsen af en Spiritusprøve, men som ikke egner sig til at gaa ind i det jævne danske Sprog. Til syvende og sidst vil der kun være faa af den danske Befolkning, som vil benytte dette Ord, fordi de allerfleste vil snuble over det, før de faar det udtalt. Og ganske det samme gælder Udtrykket Udvandringskommissæren; ogsaa dette er Udslag af en Sprogbrug, som jeg ikke tror vi bør fremme i Lovgivningen.

Men det er naturligvis Smaating, hvad man skal kalde Udvandringskontoret og Udvandringskommissæren; man vil let kunne finde andre og meget mere jævne Betegnelser. Det er et Spørgsmaal, om man ikke burde give det nye Udvandringskontor Formen af „et Udvandringsraad“. Selve Udtrykket „Raad“ har jo overordentlig stærk Rod i dansk Lovgivning og dansk Sprog. Vi har Arbejderforsikringsraad og Arbejdsraad, Lønningsraad og Værgeraad og Invalidforsikringsraad og vistnok flere andre Raad.

Heroverfor kan man selvfølgelig indvende dette, at paa alle disse Omraader er der en Samvirken mellem forskellige Kræfter, hvorved disse Institutioner jo bliver til Raad. Ja vel, det er rigtigt, men jeg tror, man bør tilstræbe det samme ved det Udvandringskontor, man her ønsker at oprette. Man bør gøre det til et Raad med en Raadsformand, som faar Ansvaret og har med selve Administrationen at gøre. Administrationen bør naturligvis foregaa i Tilknytning til det Ministerium, som har fremsat Lovforslaget, men i øvrigt bør Udvandringskontoret sikkert arbejde i Overensstemmelse og i Samarbejde med et Raad, hvortil forskellige Organisationer kan sende Repræsentanter.

Der er adskillige Organisationer, som har Interesse i dette Spørgsmaal, og som har det nært ind paa Livet, ikke mindst de danske Arbejderorganisationer; De samvirkende Fagforbund har fra Tid til anden beskæftiget sig med dette Problem. Det